

Reklam

GÜNDEM / TÜRKİYE

TÜRKİYE

Türkiye'de üniversitelerin büyüyen sorunu: Parayla tez yazımı

Parayla doktora ve yüksek lisans tez yazımı Türkiye'de büyük bir pazar haline geldi. Yaklaşık 50 büyük işletmenin faaliyet gösterdiği pazarın yıllık cirosunun 150 milyon lira civarında olduğu tahmin ediliyor.

© picturealliance/dpa/M. Wuesten hagen

Türkiye'de son yıllarda yüksek lisans ve doktora öğrencileri için para karşılığı tez yazma büyük bir pazara dönüşmüş durumda. İnternet ortamındaki akademik forumlarda yapılan kısa bir araştırma yaklaşık 50 büyük işletmenin piyasada faaliyet gösterdiğini ortaya koyuyor. Bu şirketler, üç bin ile 20 bin lira arasındaki ücretlerle ayda ortalama 20 tez hazırladıklarını söylüyor. Bu da piyasanın yılda yaklaşık 150 milyon liralık bir hacme ulaştığını gösteriyor.

En pahalısı tıp tezleri

DW Türkçe, Google'da aratarak ulaştığı tez yazar işletmelerden birini öğrenci gibi arayarak sorularını yöneltti. Kadir Has Üniversitesi'nde, 'yeni medya' alanında yüksek lisans tezi hazırladığımızı söylediğimiz ve fiyat bilgisi istediğimiz yetkili, kendisinin de doktor unvanına sahip bir akademisyen olduğunu belirterek "Ben de tez savunma jürisinde yer alan biriyim. Sekiz yıldır bu işi yapıyorum. İstedğiniz tezi yedi bin lira karşılığında yazarız" diyor.

Uzmanlık alanlarınının tıp, klinik psikoloji ve işletme olduğunu vurgulayan akademisyen şöyle devam ediyor: "Hizmet verdiklerimizin yüzde 70'ini tıp öğrencileri oluşturuyor. Bir tez hazırlarken kadromuzdaki cerrahıtan da yararlanırsınız, kulak burun boğaz uzmanından da... Çalıştırdığım akademisyenlere dört bin 700 ile yedi bin lira arasında maaş ödüyorum. Bu yüzden tıp tezleri bizde 10 bin liradan başlar."

Yetkili, tıp tezlerinin yazım zorluklarıysa şu sözlerle anlatıyor: "Tıp tezi yazmak daha kolaydır zira yoruma açık değildir. 'Literatür böyle diyor' der geçeriz. Tıp tezlerini meşakkatli hale getiren şeyse tartışmalardır. Bazı tezlerde yaptığımız tartışmalar 40 sayfa tutabiliyor. Az önce bir tıp tezi gönderdim, sadece tartışmada 235 farklı kaynak kullanmışız."

'Hazırladığımız tezler ayakta alkışlanıyor'

Verdiğimiz hizmetleri geliştirmek amacıyla çerezlerden (cookies) faydalanıyoruz. Daha fazla bilgiye gizlilik ilkelerimizden ulaşabilirsiniz.

[Daha fazla bilgi](#)[Tamam](#)

Fiyatlandırmayı okula göre yaptıklarını söyleyen yetkili, Üsküdar Üniversitesi'nden gelmiş olduğumuzu söylediğimiz takdirde yedi bin liralık fiyatın dörde ineceğini belirtiyor. Fiyat farkının sebebiniyse şu iddiayla açıklıyor: "Kadir Has, Üsküdar ya da Nişantaşı kadar rahat bir okul değil. Bu okullar için hazırlanacak tez daha az vaktimizi alır."

Akademisyen, ODTÜ, Boğaziçi, Sabancı ve Koç gibi üniversitelerin öğrencilerinde en fazla iki ya da üç talep geldiğini de söylüyor. Bu üniversiteler için istenen fiyatın çok yüksek olduğunu belirtiyor zira hazırlanacak tezlerin çok daha titiz olması gerekiyor.

Parayla tez yazımını "Fatura kesip vergi veriyorum. İlegal değil, etik dışıdır" diyerek özetleyen işletme yetkilisine, para verip hazırlatacağımız tezin jüri tarafından anlaşılıp anlaşılmayacağını da soruyoruz ve şu yanıtı alıyoruz: "Ben de jüride bulunuyorum ve genellikle eleştiren taraf rolünü üstleniyorum. Jüride danışman hocanın arkadaşları olur. Biri karşı çıkar, danışman tezi savunur, diğeri de pasta yemek için oradadır."

Para karşılığı tez hazırlayan işletme yetkilisinin iddialarını sorduğumuz Üsküdar Üniversitesi Yardımcı Rektörü Prof. Sevil Atasoy, "İddia sahibi, bizim üniversitemiz için hazırlanmış bir tezi göstererek bunu kanıtlamalı" diyor. Tez savunma jürisinde beş akademisyenin yer aldığını, bir kişinin de başka bir üniversiteden geldiğini söyleyen Atasoy şöyle devam ediyor: "Arkadaşlarımız titizlikle çalışıyor, her tez için intihal raporu alıyorlar. Zaten danışmanlarımız da tez hazırlık sürecini baştan sona takip ederler."

Atasoy ayrıca, bugüne dek başkası tarafından yazılmış bir tezle karşılaşmadıklarını da sözlerine ekliyor.

Tez danışmanlığı şirketi yetkilisi, köklü devlet üniversitelerinin daha titiz hareket ettiğini söylüyor.

'Bazı dolandırıcılar öğrencileri tehdit ediyor'

Telefonla arayarak bilgi aldığımız bir başka işletme de piyasadaki dolandırıcılık vakalarına dikkat çekiyor. Güvenilir ve köklü bir işletme olduklarına vurgu yapan yetkili, "Para alır öğrencinin tezini yazarlar. Tez geçtiğindeyse öğrenciyi arayıp hocasına söylemekle tehdit ederler ve daha fazla para koparmaya çalışırlar."

Türkiye'de parayla tez yazımının herhangi bir cezai yaptırımını yok; tez yazan işletmeler "tez ve eğitim danışmanlığı" adı altında faaliyet gösteriyorlar. Yazılan tez karşılığında alınan ücret için "büro-yazım işleri" adı altında fatura kesiliyor. Sorunun üniversite ayağındaysa tezin farklı birine yazdırıldığı anlaşılırsa öğrenciyi uzaklaştırma cezası vermek ve çalışmasını yenilemesini talep etmekle yetiniliyor. Ancak üniversite kadrosunda yer alan akademisyenler için yaptırımlar daha ağır. Aralık 2016'da Yükseköğrenim Kurulu'nun (YÖK) önerisiyle çıkarılan 6764 sayılı kanuna göre parayla tez yazdırmak suç sayılıyor. YÖK, parayla tez yazımını intihal olarak değerlendiriyor ve parayla tez yazdırdığı tespit edilen akademisyenler kanun uyarınca bir daha atanmamak üzere meslekten ihraç ediliyor.

'Yükseköğretim Bakanlığı'nın kurulması şart'

Öğretim Elemanları Sendikası (ÖGESEN) Başkanı Dr. Vahdet Özkoçak'a göre, son zamanlarda parayla tez yazdırmanın sayısında artış meydana geldi. Özkoçak, bunu özellikle 2005 sonrası kurulan bazı üniversitelerde alan açmanın kolaylaşmasına bağlıyor ve az sayıda deneyimli akademisyen, doçent ya da profesör bulunduğundan tez danışmanlığı sisteminin iyi işlemediğine dikkat çekiyor. Özkoçak tez yazarların deneyimli ve hatta bazılarının akademisyenlerden oluştuğunu söylüyor ve bu bağın incelenmesi gerektiğine vurgu yapıyor.

Bu etik dışı sorunun yıllardır bilindiğini ama Yükseköğrenim Kurulu'nun (YÖK) yaptırım ya da denetimde bulunmadığını söyleyen akademisyen "Yeni YÖK" deniyor ama hala vesayet kalıntısının izleri görülüyor. Denetim olmayınca da hormonlu tezler çıkıyor" diyor ve ekliyor: "Ne kadar vama vanaarsak vanaalım. YÖK'in bu hantal vanaısından dolayı sorunlarımızı çözemiyoruz. Bir yükseköğretim bakanlığının

Aynı zamanda Hitit Üniversitesi'nde görevli olan Özkoçak da tez savunmaları sırasında jüride yer alıyor. YÖK'ün atama yapması gerektiğini savunan Özkoçak, "Gerekirse farklı üniversitelerden 10 hocalık jüri kurulmalı. Bu özellikle de doktora için çok önemli."

Boğaziçi ve ODTÜ gibi köklü okullardan öğrencilerin de tezlerini yazdırıp yazdırmadığını sorduğumuz akademisyen şu yanıtı veriyor: "Köklü üniversitelerde bunu yapmak kolay değil. Maalesef vakıf üniversiteleri öğrenciyi müşteri olarak görüyor. Dolayısıyla da daha rahatlar."

Özkoçak, son 20 yılda üniversitelerde büyük bir boşalma olduğunu söylüyor ve sözlerini şöyle açıyor: "Liyakat, ehliyet ve vatanseverlik olmayınca hocalar bu işlere yöneliyor."

Özkoçak, fark edilmesi durumunda tezini parayla yazdıran öğrencinin neyle karşılaşacağını da anlatıyor. Akademisyen, şüphelenildiği takdirde öğrencinin tezine şerh konarak enstitü ve rektörlüğe şikayet edildiğini ve hakkında inceleme başlatılması yönünde talepte bulunulduğunu söylüyor. Bunun dışındaysa yapabilecekleri bir şey yok.

Tunca Öğreten / İstanbul

© Deutsche Welle Türkçe

ÖNERDİĞİMİZ LINKLER

Türk öğrencilerin Alman üniversitelerine ilgisi artıyor

Yabancı öğrenciler için artan oranda çekim merkezi haline gelen Almanya Türkiye'den gençleri ve araştırmacıları da alıyor. Fırsatları ve zorlukları uzmanlar ve öğrencilerle konuştuk. (14.10.2018)

Akademide Türkiye'yi tercih eden Almanların sayısı düştü

Türkiye'deki gelişmeler çerçevesinde, değişim programları kapsamında Türkiye'yi tercih eden Alman öğrenci ve bilim insanlarının sayısının iki yıl içerisinde ciddi oranda düştüğü belirlendi. (17.06.2017)

Üniversite mezunlarının dörtte biri işsiz

OECD'nin 2017 "Eğitime Bakış" raporuna göre, Türkiye eğitime bütçeden yüksek pay ayırmasına karşın birçok alanda geride. Özel okullar ve devlet arasındaki eğitim kalitesinde çarpıcı bir uçurum bulunuyor. (12.09.2017)

Barış akademisyenleri üniversite kuruyor

Çoğu Türkiye'de çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler ile işten atılan akademisyenler internet üzerinden ders verecekleri bir üniversite kuruyor: Off Üniversitesi. (06.10.2017)

Tarih 21.02.2019

Konular [Türkiye](#), [Ankara](#), [2019 Türkiye yerel seçimleri](#)

Anahtar kelimeler [Tez](#), [Türkiye](#), [pazar](#)

Yorumunuz: [Bize yazın](#)

Yazdır [Bu sayfayı yazdır](#)

Kısa link <https://p.dw.com/p/3Dlcr>